

ခဝင်းမြင့်၏ အမှာ

The Glass Palace ဝတ္ထုကြီးကို သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ပညာရှင် ဆရာဂါ(ဦးဦးဂါ)က တစ်ရက် ကျွန်တော် နေထိုင်သည့် မန္တလေးမြို့ ကမ်းနားတိုက်ခန်းသို့ လာရောက်လည်ပတ်ရင်း ပေးခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ထိုစဉ်က ဆရာ ကိုယ်တိုင် အိန္ဒိယနိုင်ငံမှ ပြန်ရောက်စေရန် ဆရာကိုလည်း အိန္ဒိယနိုင်ငံမှ အိန္ဒိယလူမျိုးမိတ်ဆွေတစ်ယောက်က လက်ဆောင်ပေးလိုက်ခြင်းဖြစ်သည်။ ၃ဝ၊ မေ ၂ဝဝ၃ ရက်စွဲထိုးထားသော မစ္စတာယိုဗီး (ယောဂီ) ဆိုသူက ပေးထားကြောင်း ဆရာစာအုပ်တစ်နေရာတွင် တွေ့ရသည်။ ဆရာက ကျွန်တော့်ကို ၂၁၊ ဇွန် ၂ဝဝ၄ တွင် ပေးခဲ့ခြင်း ဖြစ်၏။ စာအုပ်ကိုမဖတ်သေးဘဲ မျက်နှာဖုံးပေါ်က အညွှန်းကို ကျွန်တော် ဖတ်ကြည့်သည်။

မန္တလေးတွင် အစပြုခဲ့သည့် မျိုးဆက် သုံးဆက်၏ အံ့ဩဖွယ်၊ ဆွတ်ဖွယ်၊ စွဲမတ်ဖွယ်ဝတ္ထု ဤသို့ဖြင့် ပထမအခန်းကို ကျွန်တော် ဖတ်ဖြစ်ပါသည်။ အခန်းကြီး ၇၈၆ ပါဝင်၍ အခန်းငယ် ၄၈၈၆ ပါဝင်သော သည်စာအုပ်ကြီးထဲက ပထမအခန်း(မန္တလေး)ကို ဖတ်မိသည်မှစ၍ ကျွန်တော် ဘာသာပြန်ချင်စိတ် ရှိခဲ့သည်။ တစ်ခန်းပြီးအောင် ပြန်ထားလိုက်သည်။

ကျွန်တော် ပြန်ပြီးသလောက် အကြောင်းအရာများနှင့်ပတ်သက်၍ အမရပူရမြို့တွင် ကိုထွန်းဦး (ထွန်းဦးစာပေ)နှင့် ပြောဖြစ်ကြသည်။ ကိုထွန်းဦးက ချက်ချင်းပင် ဘာသာပြန်ဆိုရန် အပ်သည်။ စာမူခကိုပါ ပေးခဲ့သေးသည်။ ပြီးလျှင် ယနေ့မန္တလေး စာအုပ်တိုက်က ထုတ်ဝေမည်ဟု ဆိုသည်။ နောက်တော့ ကျွန်တော် ဆက်မပြန်ဖြစ်သလို ယနေ့မန္တလေးစာအုပ်တိုက်သည်လည်း မျက်သိမ်းလိုက်သည်။ ပို၍ပင် ဝေးသွားခဲ့သည်။ သည်လောက်ထုထည်စာအုပ်အတွက် မဂ္ဂဇင်းများက နေရာပေးရန် ခက်သည်။ အားလုံးပြီးစီးအောင် ပြန်ဆို ထားရန်ကလည်း ဇွန်နားရာကျလွန်းရောမည်။ ဤသို့ဖြင့်ပင် ပြန်လက်စ အခန်းတစ်ခန်းသည် ကျွန်တော့် စာရေးခန်းတွင် အိပ်မောကျသွားခဲ့သည်။

တစ်ရက်တွင် ဆရာဦးဝင်းငြိမ်း(ရွှေအမြဲတောမဂ္ဂဇင်း)ထံမှ ပုန်းလာပါသည်။ The Glass Palace စာအုပ်ကို ဘာသာပြန်ရန် စိတ်ဝင်စားသလားဟု မေးသည်။ ထိုစဉ်က ဆရာကိုယ်တိုင် သူမဂ္ဂဇင်းတွင် ဘာသာပြန်ဆို

ထည့်သွင်းရန် ရှိသော်လည်း ဆရာ ဘာသာပြန်လက်စ စာမူက မပြတ်သေးသဖြင့် ကျွန်တော့်ကို လှမ်းမေးခြင်း ဖြစ်သည်။ ကျွန်တော်က အကျိုးအကြောင်းပြောပြလိုက်သည်။ ဆရာက ဘာဆိုရင် ပြန်ပြီးသား တစ်ခန်း ပိုလိုက် တော့ဟု ချက်ချင်း ဆုံးဖြတ်လိုက်သည်။ ကျွန်တော် ဝမ်းသာသွားသည်။ ကျေးဇူးလည်း တင်ရပါ၏။ သည်လောက် ထုထည်လှသည့် စာအုပ်ကြီးကို ကျွန်တော် လမခြား ခါးမကျိုးအောင် ပြန်ရမည်။ ဆရာက ကျွန်တော် ရေးပို့သမျှ ထည့်သွင်းဖော်ပြမည်။ ဆရာက ဘယ်လောက်တောင် ကြာကြာထည့်နိုင်မှာလဲ။ ကျွန်တော်ကကော ဘယ်လောက် ခွဲကောင်းနိုင်မှာလဲ။

ထိုညက ကျွန်တော် အိပ်မပျော်ပါ။ စာအုပ်ကြီးကို ရှေ့ရ၍ ကျွန်တော် တွေးနေခဲ့သည်။ ဆရာဝင်းငြိမ်းက ဆုံးဖြတ်ပြီးပြီ။ ဆရာမျိုးမြင့်ညီမိက Layout ချပြီးပြီ။ Format ချပြီးပြီ။ ဆရာဝသူန့်ကို ပုံအပ်ရန် စီစဉ်နေပြီ။ ဝတ္ထုမှာမည်က 'The Glass Palace' ။ မန်နန်းတော်၊ မုန်နန်းတော်၊ ရှင်းသည်။ သို့သော် ကျွန်တော် ပြန်ပြီးသား စာမူတွင် စာအုပ်အမည် ပေးရတော့မည်ဆိုသောအခါ ကျွန်တော် သည်လို လုံးကောက်အဓိပ္ပာယ်ကို ဘဝင်မကျနိုင်ဘဲ ရှိနေခဲ့သည်။ နှစ်ရက်လောက်စဉ်းစားသည့်တိုင် ကျွန်တော်တွင် ဝီထီမကျနိုင်ဘဲရှိနေရသည်။ နောက်တော့ ပခန်း မင်းသားကြီး၏ အောင်မြေသာစံ ပတ်ပျိုးကို ကျွန်တော် သတိရလိုက်သည်။ မဟာဂီတဝင်သီချင်းဖြစ်သည့် ပတ်ပျိုးကို ကျွန်တော် စွဲလမ်းသည်။ ပခန်းမင်းသားကြီး၏ မြစ်ညာသစ်တောရောက် ခံစားမှု၊ တစ်နည်းအားဖြင့် တိုင်းတော် ပြည်တော်နှင့် ဝေးနေရသည့် ဘုရင့်သားတော်တစ်ပါး၏ ရွှေပြည်တော်လွမ်း စိတ္တဇ။

အောင်မြေသာစံပတ်ပျိုးထဲက စာသားကို ဆရာမြသန်းတင့် သုံးဖူးသည်။ M.M.Kae ၏ Far Pavilion ကို 'ရွှေပြည်တော် မျှော်တိုင်းဝေး' ဟု အမည်ပေးခဲ့တာကို ကျွန်တော် အံ့ဩခဲ့ဖူးသည်။ ဝတ္ထုနှင့်လည်း မလွတ်၊ မူရင်း ခေါင်းစဉ်နှင့်လည်း မဝေး။ လှလိုက်သည့်စိတ်ကူး၊ ကျွန်တော်ဘာသာပြန်တွင်လည်း သည်လို ညွှတ်နူး ဆွတ်ဖွယ်ဖွယ် ကောင်းသောခေါင်းစဉ် ပေးချင်ခဲ့သည်။ ဤသို့ဖြင့် 'ရေကန်သာကြာတိုင်းအေး' ဖြစ်လာခဲ့ရသည်။ The Glass Palace နှင့် ရေကန်သာ ကြာတိုင်းအေး ကတော့ လုံးကောက်အားဖြင့် ဝေးကြောင်း ကျွန်တော် သိပါသည်။ သို့သော် ကျွန်တော်ခံစားမှုက ထိုစာသားများက မခွာနိုင်ဘဲ ရှိနေခဲ့သည်။ အောင်မြေသာစံပတ်ပျိုးတွင် ပခန်းမင်းသားကြီးက သူ့ခံစားမှုကို ဖွဲ့သည့်အခါ 'ရွှေပြည်တော် မျှော်တိုင်းဝေး၊ ရေကန်သာ ကြာတိုင်းအေး' ဟု ဖွဲ့ခဲ့သည်။

တောကြီးတောင်ကြီး ဂနိုင်းကြီးထဲက ပိတ်ပိတ်ဆီးဆီးသစ်တော။ ထိုသစ်တောကြီးထဲက အလွန်ဆိတ်ညံ့ လှသော တောတွင်းစမ်းပေါက်ရေအိုင်။ နေပြောက်ပင် မထိုးနိုင်သော တောရိုးသစ်ပင်ကြီးများ ဝန်းရံထားသည့် နက်ရှိုင်းသော မျက်မည်းတောရိုင်းကြီးထဲက ရေကန်အို။ ရေကန် စိမ်းလဲ့နေလိမ့်မည်။ ရေကန် ပကတိ ငြိမ်သက်နေ လိမ့်မည်။ ရေကန် နက်ရှိုင်းနေလိမ့်မည်။ ရွက်ခြောက်များ၊ မိုးစက်များ၊ နှင်းများဖြင့်ပြီးသော ဥဒက ကန္တာရကို ကျွန်တော် မြင်နေရသည်။ နှစ်ပရိစ္ဆေဒ ကြာမြင့်လွန်းလှသော တောကြီးဟောဝန်ထဲက ရေကန်အို၏ အေးစက်သော သဘောကို ပခန်းမင်းသားကြီးက အရအမီ ဆုပ်ဖမ်းခဲ့သည်။ မျှော်တိုင်းဝေးရသော အမရပူ ရွှေမြို့တော်။ ကြာတိုင်း အေးလှသော သူ့ဘဝ ရေကန်အို။

မြစ်ညာသစ်တောနှင့် အမရပူရ။ မန္တလေးနှင့် ရတနာဂီရီ။ တိုင်းတစ်ပါးတွင် နှစ်ပေါင်းများစွာ ကုန်လွန်ခဲ့ရသော မြန်မာနန်းကျဘုရင်၏ စိတ်ခံစားမှုသည်လည်း သည်ထက် မလျော့သား။ ကြော့စရာကောင်းလှသော အကျဉ်းစံ နေ့ရက်များကို အေးစက်နာကျင်စွာ ကုန်လွန် ခဲ့သည့် မြန်မာနောက်ဆုံးဘုရင်၏ စိတ်ခံစားမှုကို ထင်ဟပ်သော ပခန်းမင်းသား၏ စာသားကိုပင် ကျွန်တော် ရေးလိုက်သည်။

'ရေကန်သာ ကြာတိုင်းအေး'

အမိတာ့စ်ဂိုရှီ (Amitav Ghosh) သည် အိန္ဒိယနိုင်ငံသားဖြစ်၍ ကာလကတ္တားမြို့တွင် မွေးသည်။ ငယ်စဉ်က ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်၊ သီရိလင်္ကာနှင့် အိန္ဒိယနိုင်ငံမြောက်ပိုင်းတွင် နေထိုင်ခဲ့သည်။ အောက်စဖို့့တက္ကသိုလ်၊ ဒေလီ တက္ကသိုလ်နှင့် အီဂျစ်တက္ကသိုလ်များတွင် ပညာဆည်းပူးခဲ့ကာ အိန္ဒိယနိုင်ငံနှင့် အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု တက္ကသိုလ် များစွာတို့တွင် ဆရာအဖြစ် ထမ်းဆောင်ခဲ့သည်။ ဝတ္ထုကြီးသုံးအုပ် ရေးသားခဲ့ကာ Granta, The New Yorker, The New York Times နှင့် The Observer သတင်းစာကြီးများတွင်လည်း ဆောင်းပါးများ ရေးသားခဲ့သည်။ ခန်းဖြစ်သူ ဒက်ဘီ (Debbie) သည်လည်း စာရေးဆရာမတစ်ဦးဖြစ်၍ သားနှစ်ယောက်နှင့်အတူ နယူးယောက်မြို့တွင် နေထိုင်လျက်ရှိသည်။

"ရွှေနန်းတော် (The Glass Palace) ဝတ္ထုကြီးနဲ့ပတ်သက်လို့တော့ ဖာတ်ရပ်တွေ ဖြစ်တဲ့ ရာချီကုမားရို၊ ဒေါ်လီနဲ့ သီပေါဘုရင်ရဲ့သမီးတော်တွေကို ကျွန်တော် ဘယ်တော့မှ မေ့နိုင်မှာမဟုတ်ပါဘူး။ မြန်မာ့ကျွန်းတောကြီးတွေထဲက ဘဝတွေနဲ့၊ စစ်နဲ့ မိသားစုရဲ့ဘဝတွေ ကိုလည်း ကျွန်တော် ခွဲနေတယ်။ အံ့ဩစရာကောင်းတဲ့ ဝတ္ထုကြီးပါပဲ။ မယူနိုင်လောက်အောင်ပါပဲ။" ဂရေစ်ပါလေ(Grace Paley)၏ မှတ်ချက်ဖြစ်သည်။ လန်ဒန် အင်ဒီပင်ဒင့် သတင်းစာကြီးကတော့ အရှေ့များက ခေါက်တစ်ဖားဖိုးပါပဲဟု ဆိုသည်။ လန်ဒန်မြို့ထုတ် သည်တိုင်းမိစ် သတင်းစာကြီးကလည်း ခုထိတော့ သည်လောက် စိတ်ကို လှနှံနိုင်တဲ့ ခေတ်ပြိုင်ဝတ္ထုရေးဆရာ မတွေ့သေးပါဘူးဟု ချီးကျူးသည်။ သည်တိုင်းမိစ် လစ်ထရေရီဆပ်ပလီမင့် သတင်းစာကတော့ တကယ့်ကို လမ်းခွဲထက်တဲ့ အသံ၊ ပြောင်မြောက်မှုနဲ့ လေးနက်မှုပါဟု ဆိုသည်။ သည်စာအုပ်ကို ပြန်ဆိုခဲ့သော ကျွန်တော်အဖို့ သည်မှတ်ချက်တွေကို သံသယမဖြစ်မိပါ။ ဝတ္ထုကြီးကို နောက်ခံကားကောင်းကောင်း၊ အခင်းအကျင်းကောင်းကောင်း၊ အရက်အဖောက်ကောင်းကောင်း၊ အချိတ်အဆက် ကောင်းကောင်း ညွှတ်နူးဆွတ်ဖွယ်ဖြစ်အောင် ရေးနိုင်စွမ်းပါပေသည်ဟု ခံစားမိခဲ့သည်။ ချစ်ခြင်းမေတ္တာများနှင့် စစ်၏ ခါးသီးမှုကို တွဲဖက်ခံစားမိရသည်။ နိုင်ငံရေး ဒီရေလှိုင်းများနှင့် လူမှု ကသောင်းကနင်းများကို ခံစားမိရသည်ဟု ရေးခဲ့သည်။

Amitav Ghosh ၏ 'The Calcutta Chromosome : A novel of fever, delirium and discovery', 'Shadow Lines', 'In an Antique Land', 'The Circle of Reason' ဝတ္ထုများသည်လည်း ထင်ရှားပါသည်။ "ကျွန်တော် ရွှေနန်းတော်ဝတ္ထုကြီးကို ရည်ညွှန်းတဲ့အခါ 'အဖေမှတ်ညွှတ်သို့' လို့ စာအုပ်မှာ ထည့်ရည်ညွှန်းလိုက်တယ်။ ကျွန်တော့်အဖေက 'British-Indian Army' က လက်ဖက်နှင့်ကာနယ်ရှေ့လန်ဒန်ရာချန်ဒရာရိုရှိပါ။ ယူနစ်တစ်ခုဖြစ်တဲ့ အမှတ် ၁၂ နယ်ခြား ခေသတပ်ရင်းကြီး (12th Frontier Force Regiment) မှာ အရာရှိပါ။ ၁၉၄၅ ခုနှစ် မြန်မာပြည် စစ်မြေပြင်မှာရှိနေတဲ့ ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ဆလင်းမိစ်(General Slim)ရဲ့ အမှတ် ၁၄ ဒီစီစတပ်မကို နှစ်ခါ ဆေလွတ်ခြင်းခံခဲ့ရသူပေါ့။ ၁၉၄၈ ခုနှစ်မှာ ကျွန်တော့်အဖေကွယ်လွန်တော့ ကျွန်တော်က သည်စာအုပ်အတွက် အချက်အလက်တွေ စုနေတုန်းပါ။ စာအုပ်တွေ ရာနဲ့ချီပြီး ဖတ်ခဲ့ရတယ်။ အမှတ်ရချက်တွေ (memoirs)၊ ဂေဇက်တီးယားတွေ၊ ခရီးသွားမှတ်တမ်းတွေ၊ ဆောင်းပါးတွေ (ပုံနှိပ်ဆောင်းပါးတွေ၊ လက်ရေးဆောင်းပါး)၊ မှတ်စုတွေ အများကြီး ဖတ်ခဲ့ရပါတယ်။ ၁၉၉၅၊ ၁၉၉၆၊ ၁၉၉၇ နဲ့ ၁၉၉၉ မှာ ကျွန်တော် မြန်မာ့ ထိုင်း၊ မလေးရှား၊ အိန္ဒိယနိုင်ငံတွေက

လူပေါင်းများစွာ တွေ့ပြီး မေးမြန်းခဲ့တယ်။ အဓိက အတွေ့အကြုံတွေကတော့ ကျွန်တော့် အဖေရဲ့ စစ်မြေပြင်အတွေ့အကြုံတွေပါပဲ။ ကျွန်တော့်ဦးလေး ဂျက်ချန်ဒရာဒတ္တားကလည်း အထောက်အကူ အများကြီးပေးတယ်။ ဦးလေးက ရန်ကုန်နဲ့ မော်လမြိုင်မှာ ထင်ရှားသူ တစ်ယောက်ပါ။ သူ့ကို မင်းသား (the prince) အဖြစ် လူသိများတယ်။

စာအုပ်အနေနဲ့တော့ အများကြီးဖတ်ခဲ့တဲ့အထဲက ဒေဆိုင်း(Desai)ရဲ့ 'အိန္ဒိယပြည်ရောက် မြန်မာနန်းကျဘုရင် သီပေါ (၁၈၈၅-၁၉၁၆)' စာအုပ်ဟာ ကျေးဇူးကြီးပါတယ်။ မြန်မာပြည်ကို ရောက်စဉ်က ကျွန်တော့်ကိုကညီလိုက်တဲ့ ဆရာမြသန်းတင့်ရဲ့ကျေးဇူးကြီးကိုလည်း ကျွန်တော် မဆပ်လိုက်နိုင်ခဲ့ဘူး။ ဆရာမြသန်းတင့်ဟာ လူစိတ်ဓာတ်အရာမှာ မငြိမ်းသတိနိုင်တဲ့ ခွဲလွဲလ ခံနိုင်ရည်အရှိဆုံး ရှင်သန်ခြင်း နိမိတ်ပုံပါ။ ကျွန်တော် ဆရာနဲ့ ဓကတစ်ဖြတ်လောက် တွေ့ခဲ့ရပေမဲ့ ဇာပေါ၏ သူမြင်တဲ့ အမြင်တွေဟာ ကျွန်တော့်ကို နက်နက်ရှိုင်းရှိုင်းလေး လမ်းပြသဘောဆောင်ခဲ့တဲ့ အပြင် ကျွန်တော့်ကိုပါ ပြောင်းလဲပစ်လိုက်တယ်လို့တောင် ပြောရပါလိမ့်မယ်။ ဆရာဟာ အရွယ် မတိုင်ခင် ကွယ်လွန်ရှာလို့ နှမြောတသမိပါတယ်။ Amitav Ghosh က ကျွန်တော့်ကို ပြောပြခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

ကျွန်တော်တို့နှင့် The Glass Palace ဝတ္ထုကြီးကို ရေးသားသူ Mr. Amitav Ghosh တို့ တွေ့ခွင့်ဆုံခွင့် စကားပြောခွင့် ရခဲ့ပါသည်။ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု၊ ရိုဒ်အိုင်းလင်းပြည်နယ် (Rhode Island State) ရှိ ဘရောင်းတက္ကသိုလ် (Brown University) တွင် ကျင်းပသော အရှေ့တောင်အာရှ စာပေနှင့် အနုပညာဥပတော် (South-East Asia Literature and Art Festival) သို့ တက်ရောက်ရန် မြန်မာနိုင်ငံမှ ကျွန်တော်နှင့် ဆရာမျိုးမြင့်ညီမိတို့ကို ဖိတ်ကြားခဲ့ပါသည်။ ထိုတက္ကသိုလ်တွင် ပညာဆည်းပူးနေသော ဆရာမ မသီတာ (စမ်းချောင်း)လည်း တက်ရောက်ခွင့်ရသည့်အတွက် ပိုအဆင်ပြေသွားပါသည်။ ညီလာခံကို ရက်သတ္တပတ် တစ်ပတ် ကျင်းပရာ ထင်ရှားကျော်ကြားသော ကမ္ဘာ့စာရေးဆရာကြီးအချို့နှင့် တွေ့ဆုံခွင့်ရခဲ့ကြသည်။ အထူးသဖြင့် မြန်မာ များကို စိတ်ဝင်စားသော Amitav Ghosh နှင့် သူ့ခန်း Debbie တို့နှင့် အထိအတွေ့ များခဲ့ရပါသည်။ တစ်ရက်တွင် ရွှေအမြဲတောမဂ္ဂဇင်းအတွက် အင်တာဗျူးတောင်းခံရာ ခွင့်ပြုသဖြင့် ခန်းမတစ်နေရာတွင် စကားပြောဖြစ်ကြပါသည်။ သူ့သိချင်တာတွေကို များများမေးသည်။ ကျွန်တော်တို့ကလည်း များများမေးဖြစ်ကြသည်။

ဘရောင်းတက္ကသိုလ်သည် မြို့ပြတက္ကသိုလ်ကြီးဖြစ်ရာ မြို့၏ ထင်ရှားသောနေရာများတွင် ဆရာဝသူန့်၏ 'ရေကန်သာ ကြာတိုင်းအေး' ဝတ္ထု သရုပ်ဖော်ပန်းချီကားကြီးများကို ချိတ်ဆွဲထားသည်ဖြစ်၍ အများ၏ အာရုံ ကျခြင်း ခံခဲ့ရသည်။ Amitav Ghosh ကိုယ်တိုင်လည်း ဝမ်းသာနေပုံရသည်။ ကျွန်တော်က ခွင့်မတောင်းဘဲ ဘာသာပြန်ခြင်းကို ခွင့်လွှတ်ပါရန် တောင်းပန်သည့်အခါ နားလည်ပါကြောင်း၊ ပြန်ဆိုသည့်အတွက်ပင် ဂုဏ်ယူ ပါကြောင်း ပြောပြသည်။

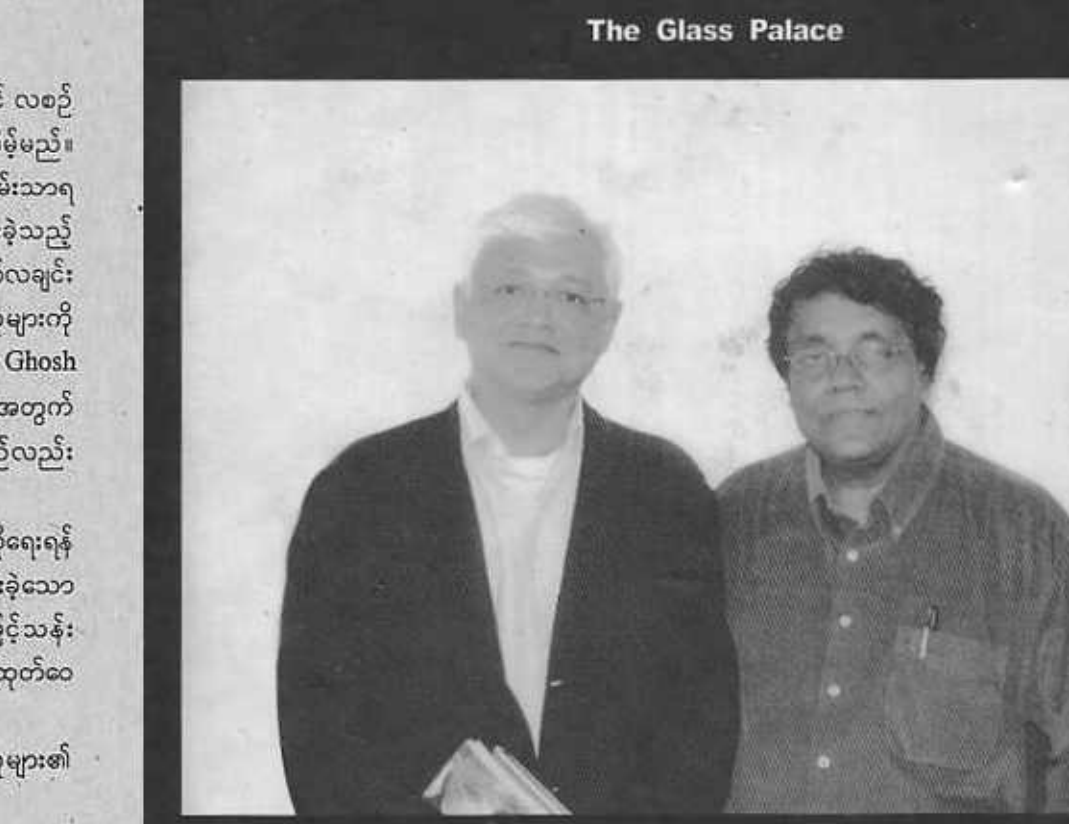
"ကျွန်တော် မြန်မာနိုင်ငံကို လာပါဦးမယ်။ အထူးသဖြင့် မန္တလေးကို ရောက်အောင် လာပါဦးမယ်။ သည်ဝတ္ထုကြီးက မြန်မာပြည် စစ်မြေပြင်ကို ရောက်ခဲ့ကြတဲ့ ကျွန်တော့်ဘိုးဘွား မိဘများနဲ့ပါ နီးစွယ်နေတဲ့အတွက် ကျွန်တော် ရေးကတည်းက စိတ်နှလုံး နှစ်ပြီး ရေးခဲ့တယ်။ သည်ဝတ္ထုကြီးဟာ သိပ်ကိုအောင်မြင်ခဲ့ပါတယ်။"

သည်ဝတ္ထုကို ဘာသာပြန်ဖြစ်ရန် အားပေးတိုက်တွန်းခဲ့ရုံမက ပရိသတ်ကြိုက်သော ရွှေအမြဲတောမဂ္ဂဇင်းတွင် လစဉ် ရေးသားရန် ခွင့်ပြုခဲ့သည့် ဆရာဝင်းငြိမ်းနှင့် ဆရာမျိုးမြင့်ညီမိတို့၏ကျေးဇူးကို ဖော်ပြပါမူ မင်္ဂလာရှိပါလိမ့်မည်။ မူရင်းစာအုပ်က ထူးသဖြင့် လပေါင်းများစွာ ထည့်သွင်းရမှာကို သိပါလျက် နေရာပေးခဲ့သည့်အတွက်လည်း ဝမ်းသာရ ပါသည်။ အထူးသဖြင့် ဆရာမျိုးမြင့်ညီမိက ဆရာဝသူန့်နှင့် ပုံအပ်ကာ အကောင်းဆုံးဖြစ်အောင် စီစဉ်ပေးခဲ့သည့် အတွက် ပရိသတ်များကြားတွင် အမှတ်ထင်ထင်ရှိခဲ့သော စာမူဖြစ်ခဲ့သည်။ ဆရာဝသူန့်၏လက်ရာများကို တစ်လချင်း စောင့်ကြည့်ကြသည့် ပန်းချီပညာရှင်များပင် ရှိခဲ့သည်။ ပုဂံမြို့ကိုရောက်စဉ်က ဆရာဝသူန့်၏ သရုပ်ဖော်ပုံများကို လစဉ် ဖြတ်သိမ်းထားကြသည်ဆိုသော ပန်းချီဆရာမိတ်ဆွေများနှင့် တွေ့ခဲ့သည်။ မူရင်းဝတ္ထုရေးသူ Amitav Ghosh ကပင် ဆရာဝသူန့်၏လက်ရာများကို အံ့ဩချီးကျူးခဲ့သည်။ မမျှော်လင့်ဘဲ ဆရာဝသူန့် ကွယ်လွန်သွားသည့်အတွက် နှမြောတသမိခဲ့ရသည်။ တစ်ဆက်တည်း ရေးဆွဲသရုပ်ဖော်ခဲ့သော ဆရာစော်မောင်၏လက်ရာများသည်လည်း ဆန်းသစ်လှပါသည်။ သည်အတွက် ဆရာဝသူန့်နှင့် ဆရာစော်မောင်တို့ကို ကျေးဇူးတင်ပါသည်။

မူရင်းစာအုပ်ကို ဘာသာပြန်ရန် အိမ်တိုင်ရာရောက် ပေးခဲ့သော ဆရာဂါ (ဦးဦးဂါ)၊ သည်စာအုပ်ကိုရေးရန် ကနဦး တိုက်တွန်းခဲ့သော ကိုထွန်းဦး(ထွန်းဦးစာပေ)၊ နန်းခလေးများနှင့်ပတ်သက်၍ ဖတ်ရှု တည်းဖြတ်ပေးခဲ့သော ဆရာမောင်သန်းဆွေ (ထားဝယ်)၊ ဘာသာပြန်ဆိုခြင်းနှင့်ပတ်သက်၍ စိတ်ခွန်အားပေးခဲ့သော ဆရာမြင့်သန်း (သြစတြေးလျ)၊ စာမူများကို ဖတ်ရှုသန့်စင်ပေးသော ချစ်ဇနီး ခင်ခင်ထူးနှင့် စာအုပ်အဖြစ် ထုတ်ထုပ်ပိုက်ပိုက် ထုတ်ဝေ ပေးသော နှမငယ် ဒေါ်ခိုင်ခိုင်ဦး(ပုဂံစာအုပ်တိုက်)တို့ကိုပါ ကျေးဇူးတင်ပါကြောင်း ပြောလိုပါသည်။

လစဉ် စောင့်ဖတ်နေကြပါသည်ဆိုသူများ၊ စာအုပ်ထွက်မှ တခုတစည်းတည်း ဖတ်မည်ဆိုသူများ၏ သြစိသမာလာမေတ္တာစာများကြောင့်လည်း အားသစ်ရပါကြောင်း ပြောချင်ပါသည်။

ခဝင်းမြင့် ၂၀၊ ဇန်နဝါရီ ၂၀၀၃၊ မန္တလေး

မူရင်းစာရေးသူ Amitav Ghosh နှင့် မြန်မာပြန်သူ ခဝင်းမြင့်

အမိတာ့စ်ဂိုရှီ (Amitav Ghosh) သည် အိန္ဒိယနိုင်ငံသားဖြစ်၍ ကာလကတ္တားမြို့တွင် မွေးဖွားသည်။ ငယ်စဉ်က ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်၊ သီရိလင်္ကာနှင့် အိန္ဒိယနိုင်ငံ မြောက်ပိုင်းတို့တွင် နေထိုင်ခဲ့သည်။ အောက်စဖို့့တက္ကသိုလ်၊ ဒေလီတက္ကသိုလ်နှင့် အီဂျစ်တက္ကသိုလ်များတွင် ပညာဆည်းပူးခဲ့ကာ အိန္ဒိယနိုင်ငံနှင့် အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု တက္ကသိုလ်များစွာတို့တွင် ဆရာအဖြစ် တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့သည်။ Granta, The New Yorker, The New York Times နှင့် The Observer သတင်းစာကြီးများတွင် ဆောင်းပါးများ ရေးသား ခဲ့သည်။ ခန်းဖြစ်သူ ဒက်ဘီ (Debbie) သည် စာရေးဆရာမတစ်ဦးဖြစ်၍ သားနှစ်ယောက်နှင့်အတူ နယူးယောက်မြို့တွင် နေထိုင်လျက်ရှိသည်။ ဝတ္ထုကြီးသုံးအုပ် ရေးသားခဲ့ကာ Granta, The New Yorker, The New York Times နှင့် The Observer သတင်းစာကြီးများတွင်လည်း ဆောင်းပါးများ ရေးသား ခဲ့သည်။ လန်ဒန် အင်ဒီပင်ဒင့် သတင်းစာကြီးကလည်း ခုထိတော့ သည်လောက် စိတ်ကို လှနှံနိုင်တဲ့ ခေတ်ပြိုင်ဝတ္ထုရေးဆရာ မတွေ့သေးပါဘူးဟု ချီးကျူးသည်။ သည်တိုင်းမိစ် လစ်ထရေရီဆပ်ပလီမင့် သတင်းစာကတော့ တကယ့်ကို လမ်းခွဲထက်တဲ့ အသံ၊ ပြောင်မြောက်မှုနဲ့ လေးနက်မှုပါဟု ဆိုသည်။ သည်စာအုပ်ကို ပြန်ဆိုခဲ့သော ကျွန်တော်အဖို့ သည်မှတ်ချက်တွေကို သံသယမဖြစ်မိပါ။ ဝတ္ထုကြီးကို နောက်ခံကားကောင်းကောင်း၊ အခင်းအကျင်းကောင်းကောင်း၊ အရက်အဖောက်ကောင်းကောင်း၊ အချိတ်အဆက် ကောင်းကောင်း ညွှတ်နူးဆွတ်ဖွယ်ဖြစ်အောင် ရေးနိုင်စွမ်းပါပေသည်ဟု ခံစားမိခဲ့သည်။ ချစ်ခြင်းမေတ္တာများနှင့် စစ်၏ ခါးသီးမှုကို တွဲဖက်ခံစားမိရသည်။ နိုင်ငံရေး ဒီရေလှိုင်းများနှင့် လူမှု ကသောင်းကနင်းများကို ခံစားမိရသည်ဟု ရေးခဲ့သည်။ Amitav Ghosh ၏ 'The Calcutta Chromosome : A novel of fever, delirium and discovery', 'Shadow Lines', 'In an Antique Land', 'The Circle of Reason' ဝတ္ထုများသည်လည်း ထင်ရှားပါသည်။ "ကျွန်တော် ရွှေနန်းတော်ဝတ္ထုကြီးကို ရည်ညွှန်းတဲ့အခါ 'အဖေမှတ်ညွှတ်သို့' လို့ စာအုပ်မှာ ထည့်ရည်ညွှန်းလိုက်တယ်။ ကျွန်တော့်အဖေက 'British-Indian Army' က လက်ဖက်နှင့်ကာနယ်ရှေ့လန်ဒန်ရာချန်ဒရာရိုရှိပါ။ ယူနစ်တစ်ခုဖြစ်တဲ့ အမှတ် ၁၂ နယ်ခြား ခေသတပ်ရင်းကြီး (12th Frontier Force Regiment) မှာ အရာရှိပါ။ ၁၉၄၅ ခုနှစ် မြန်မာပြည် စစ်မြေပြင်မှာရှိနေတဲ့ ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ဆလင်းမိစ်(General Slim)ရဲ့ အမှတ် ၁၄ ဒီစီစတပ်မကို နှစ်ခါ ဆေလွတ်ခြင်းခံခဲ့ရသူပေါ့။ ၁၉၄၈ ခုနှစ်မှာ ကျွန်တော့်အဖေကွယ်လွန်တော့ ကျွန်တော်က သည်စာအုပ်အတွက် အချက်အလက်တွေ စုနေတုန်းပါ။ စာအုပ်တွေ ရာနဲ့ချီပြီး ဖတ်ခဲ့ရတယ်။ အမှတ်ရချက်တွေ (memoirs)၊ ဂေဇက်တီးယားတွေ၊ ခရီးသွားမှတ်တမ်းတွေ၊ ဆောင်းပါးတွေ (ပုံနှိပ်ဆောင်းပါးတွေ၊ လက်ရေးဆောင်းပါး)၊ မှတ်စုတွေ အများကြီး ဖတ်ခဲ့ရပါတယ်။ ၁၉၉၅၊ ၁၉၉၆၊ ၁၉၉၇ နဲ့ ၁၉၉၉ မှာ ကျွန်တော် မြန်မာ့ ထိုင်း၊ မလေးရှား၊ အိန္ဒိယနိုင်ငံတွေက

လူပေါင်းများစွာ တွေ့ပြီး မေးမြန်းခဲ့တယ်။ အဓိက အတွေ့အကြုံတွေကတော့ ကျွန်တော့် အဖေရဲ့ စစ်မြေပြင်အတွေ့အကြုံတွေပါပဲ။ ကျွန်တော့်ဦးလေး ဂျက်ချန်ဒရာဒတ္တားကလည်း အထောက်အကူ အများကြီးပေးတယ်။ ဦးလေးက ရန်ကုန်နဲ့ မော်လမြိုင်မှာ ထင်ရှားသူ တစ်ယောက်ပါ။ သူ့ကို မင်းသား (the prince) အဖြစ် လူသိများတယ်။ စာအုပ်အနေနဲ့တော့ အများကြီးဖတ်ခဲ့တဲ့အထဲက ဒေဆိုင်း(Desai)ရဲ့ 'အိန္ဒိယပြည်ရောက် မြန်မာနန်းကျဘုရင် သီပေါ (၁၈၈၅-၁၉၁၆)' စာအုပ်ဟာ ကျေးဇူးကြီးပါတယ်။ မြန်မာပြည်ကို ရောက်စဉ်က ကျွန်တော့်ကိုကညီလိုက်တဲ့ ဆရာမြသန်းတင့်ရဲ့ကျေးဇူးကြီးကိုလည်း ကျွန်တော် မဆပ်လိုက်နိုင်ခဲ့ဘူး။ ဆရာမြသန်းတင့်ဟာ လူစိတ်ဓာတ်အရာမှာ မငြိမ်းသတိနိုင်တဲ့ ခွဲလွဲလ ခံနိုင်ရည်အရှိဆုံး ရှင်သန်ခြင်း နိမိတ်ပုံပါ။ ကျွန်တော် ဆရာနဲ့ ဓကတစ်ဖြတ်လောက် တွေ့ခဲ့ရပေမဲ့ ဇာပေါ၏ သူမြင်တဲ့ အမြင်တွေဟာ ကျွန်တော့်ကို နက်နက်ရှိုင်းရှိုင်းလေး လမ်းပြသဘောဆောင်ခဲ့တဲ့ အပြင် ကျွန်တော့်ကိုပါ ပြောင်းလဲပစ်လိုက်တယ်လို့တောင် ပြောရပါလိမ့်မယ်။ ဆရာဟာ အရွယ် မတိုင်ခင် ကွယ်လွန်ရှာလို့ နှမြောတသမိပါတယ်။ Amitav Ghosh က ကျွန်တော့်ကို ပြောပြခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ကျွန်တော်တို့နှင့် The Glass Palace ဝတ္ထုကြီးကို ရေးသားသူ Mr. Amitav Ghosh တို့ တွေ့ခွင့်ဆုံခွင့် စကားပြောခွင့် ရခဲ့ပါသည်။ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု၊ ရိုဒ်အိုင်းလင်းပြည်နယ် (Rhode Island State) ရှိ ဘရောင်းတက္ကသိုလ် (Brown University) တွင် ကျင်းပသော အရှေ့တောင်အာရှ စာပေနှင့် အနုပညာဥပတော် (South-East Asia Literature and Art Festival) သို့ တက်ရောက်ရန် မြန်မာနိုင်ငံမှ ကျွန်တော်နှင့် ဆရာမျိုးမြင့်ညီမိတို့ကို ဖိတ်ကြားခဲ့ပါသည်။ ထိုတက္ကသိုလ်တွင် ပညာဆည်းပူးနေသော ဆရာမ မသီတာ (စမ်းချောင်း)လည်း တက်ရောက်ခွင့်ရသည့်အတွက် ပိုအဆင်ပြေသွားပါသည်။ ညီလာခံကို ရက်သတ္တပတ် တစ်ပတ် ကျင်းပရာ ထင်ရှားကျော်ကြားသော ကမ္ဘာ့စာရေးဆရာကြီးအချို့နှင့် တွေ့ဆုံခွင့်ရခဲ့ကြသည်။ အထူးသဖြင့် မြန်မာ များကို စိတ်ဝင်စားသော Amitav Ghosh နှင့် သူ့ခန်း Debbie တို့နှင့် အထိအတွေ့ များခဲ့ရပါသည်။ တစ်ရက်တွင် ရွှေအမြဲတောမဂ္ဂဇင်းအတွက် အင်တာဗျူးတောင်းခံရာ ခွင့်ပြုသဖြင့် ခန်းမတစ်နေရာတွင် စကားပြောဖြစ်ကြပါသည်။ သူ့သိချင်တာတွေကို များများမေးသည်။ ကျွန်တော်တို့ကလည်း များများမေးဖြစ်ကြသည်။ ဘရောင်းတက္ကသိုလ်သည် မြို့ပြတက္ကသိုလ်ကြီးဖြစ်ရာ မြို့၏ ထင်ရှားသောနေရာများတွင် ဆရာဝသူန့်၏ 'ရေကန်သာ ကြာတိုင်းအေး' ဝတ္ထု သရုပ်ဖော်ပန်းချီကားကြီးများကို ချိတ်ဆွဲထားသည်ဖြစ်၍ အများ၏ အာရုံ ကျခြင်း ခံခဲ့ရသည်။ Amitav Ghosh ကိုယ်တိုင်လည်း ဝမ်းသာနေပုံရသည်။ ကျွန်တော်က ခွင့်မတောင်းဘဲ ဘာသာပြန်ခြင်းကို ခွင့်လွှတ်ပါရန် တောင်းပန်သည့်အခါ နားလည်ပါကြောင်း၊ ပြန်ဆိုသည့်အတွက်ပင် ဂုဏ်ယူ ပါကြောင်း ပြောပြသည်။ "ကျွန်တော် မြန်မာနိုင်ငံကို လာပါဦးမယ်။ အထူးသဖြင့် မန္တလေးကို ရောက်အောင် လာပါဦးမယ်။ သည်ဝတ္ထုကြီးက မြန်မာပြည် စစ်မြေပြင်ကို ရောက်ခဲ့ကြတဲ့ ကျွန်တော့်ဘိုးဘွား မိဘများနဲ့ပါ နီးစွယ်နေတဲ့အတွက် ကျွန်တော် ရေးကတည်းက စိတ်နှလုံး နှစ်ပြီး ရေးခဲ့တယ်။ သည်ဝတ္ထုကြီးဟာ သိပ်ကိုအောင်မြင်ခဲ့ပါတယ်။"